RAPORT OMAWIAJĄCY WYNIKI BADANIA POTRZEB SENIORÓW ZAMIESZKUJĄCYCH NA TERENIE GMINY KULESZE KOŚCIELNE PRZEPROWADZONEGO W OKRESIE 07.10. – 17.11.2024 R.

W badaniu dotyczącym potrzeb mieszkańców gminy Kulesze Kościelne, wzięły udział 22 osoby, spośród których **50%** stanowiły **kobiety**, i dokładnie tyle samo ankiet, czyli **50%** to głos **mężczyzn**. Wśród osób ankietowanych najwyższy odsetek (**45,5%**) stanowiły osoby w wieku **60-69 lat**, nieco więcej niż 1/3 **(36,4%)** respondentów należała do grupy osób w wieku **70-79 lat**, zaś **18,2%** badanych mieszkańców gminy Kulesze Kościelne, stanowiły osoby w wieku **80 lat i więcej**.

W metryczkowej części ankiety znalazło się również pytanie o poziom wykształcenia ankietowanych. Zgromadzone dane wskazują, że zdecydowana większość respondentów **(68,2%)** ukończyło **szkołę średnią lub zawodową**, **22,7%** to osoby z wykształceniem **podstawowym,** zaś na posiadanie wykształcenia **wyższego** wskazało **9,1%** badanych mieszkańców gminy Kulesze Kościelne. Rozmówcy byli również proszeni o wskazanie, jaka jest ich sytuacja życiowa. Z danych wynika, że wśród ankietowanych liczniejszą **(81,8%)** była grupa osób za**mieszkających ze współmałżonkiem(ą) lub z innymi krewnymi**, zaś pozostali badani **(18,2%)** to osoby prowadzące **jednoosobowe gospodarstwo domowe** (mieszkają sami).

Pierwsze pytanie mające pomóc w diagnozie potrzeb osób starszych w gminie Kulesze Kościelne brzmiało: **Czy Pana/Pani zdaniem potrzeby i problemy osób starszych w gminie, w której Pan/Pani mieszka, są zauważane?**

Na podstawie uzyskanych informacji można powiedzieć, że głosy badanych były w tym zakresie podzielone. Nieco więcej niż połowa **respondentów (59%)** udzieliła na tak postawione pytanie odpowiedzi **twierdzącej** (suma głosów zdecydowanie tak: 4,5% oraz raczej tak: 54,5%). **Przeciwnego** zdania było **22,7% badanych**, zaznaczających odpowiedź raczej nie. Ponadto **18,2%** rozmówców miało trudność w zajęciu jednoznacznego stanowiska w badanej sprawie i odpowiedziało: **trudno powiedzieć**.

Kontynuacją pytania dotyczącego zauważania potrzeb i problemów osób starszych, było **pytanie o ich rozwiązywanie i zaspokojenie**. I jak się okazuje, i w tym zakresie badani mieszkańcy wystawili włodarzom gminy Kulesze Kościelne przychylną ocenę, choć nie była ona tak wysoka jak w przypadku poprzedniego pytania. Okazało się bowiem, że w opinii **50%** rozmówców (suma głosów raczej tak: 45,5% i zdecydowanie tak: 4,5%) potrzeby i problemy osób starszych w gminie Kulesze Kościelne **są rozwiązywane i zaspokajane**. **Przeciwnego zdania** było **18,1%**

respondentów wskazujących, że raczej (13,6%) lub zdecydowanie (4,5%) nie rozwiązuje się problemów i nie zaspokaja potrzeb osób starszych. W przypadku tego pytania, odsetek ankietowanych, którzy mieli trudność w zajęciu stanowiska w badanej kwestii (zaznaczając odpowiedź: trudno powiedzieć) wynosił **31,8%**, czyli był niemal dwukrotnie wyższy niż w przypadku pytania poprzedniego. Okazuje się zatem, że zauważanie trudności i potrzeb doświadczanych przez osoby starsze, w opinii badanych mieszkańców gminy Kulesze Kościelne, zdaje się nie zawsze iść w parze z podejmowaniem wysiłków i aktywności na rzecz ich rozwiązania czy zaspokojenia.

OPINIE BADANYCH NA TEMAT ZASPOKOJENIA POTRZEB SENIORÓW W ZAKRESIE ZDROWIA

Kolejne pytania ankiety dotyczyły potrzeb i problemów osób starszych w poszczególnych obszarach ich codziennego funkcjonowania. Pierwszym eksplorowanym obszarem było zdrowie.

Generalnie rzecz biorąc opinie badanych mieszkańców gminy Kulesze Kościelne sugerują, że w zakresie potrzeb zdrowotnych seniorów, w badanej gminie, jest naprawdę wiele do zrobienia.

Najwięcej badanych, czyli **73,9%** uznało, że w gminie Kulesze Kościelne **nie jest zapewniony szybki dostęp do poradni czy oddziałów geriatrycznych**, identyczny odsetek respondentów w podobny sposób wypowiedział się na temat **braku dostępu do podmiotów świadczących wsparcie osobom starszym (domy pomocy społecznej, dzienne domy pomocy itd.),** zaś **72,7%** badanych podkreśliło brak **szybkiego dostępu do poradni specjalistycznych.** Co więcej, w opinii **68,2%** badanych mieszkańców gminy Kulesze Kościelne, brakuje **dostępu do bezpłatnej psychoterapii adresowanej do seniorów,** jak też taki sam odsetek badanych zwrócił uwagę na niewystarczający **dostęp do bezpłatnych spotkań i szkoleń z zakresu zdrowego stylu życia.** Trudnością, którą napotykają najstarsi mieszkańcy gminy Kulesze Kościelne, jest w opinii **63,9%** ankietowanych niezapewniony im **dostęp do edukacji zdrowotnej w postaci kształcenia seniorów przez profesjonalistów edukacji zdrowotne**j, czy też do **spotkań w ramach białych sobót i niedziel na terenach wiejskich, umożliwiających dostęp do porad lekarskich i badań diagnostycznych (54,5%).** I jeszcze, w opinii dokładnie połowy badanych, udoskonalenia wymaga **dostęp do wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego i ortopedycznego.**

Analiza zgromadzonego materiału wiedzie również do wniosku, że respondenci dostrzegają wysiłek odpowiednich instytucji, poczyniony na rzecz zadbania o potrzeby zdrowotne osób starszych. Okazało się bowiem, że w opinii

59,1% badanych, mieszkańcy gminy Kulesze Kościelne mają zapewniony **dostęp do bezpłatnych badań profilaktycznych** i dokładnie taki sam odsetek ankietowanych uznał, że **podejście kadry usług zdrowotnych wobec seniorów można uznać za profesjonalne i życzliwe.** Ankietowani pozytywnie ocenili również **dostępność większości obiektów publicznych, które pozbawione są barier architektonicznych (54,5% wskazań),** zaś **45,5%** wyraziło pozytywną opinię na temat **możliwości bezproblemowego dotarcia do placówek służby zdrowia.**

Poprosiliśmy również badanych o wskazanie, które z wymienionych potrzeb zdrowotnych seniorów należy uznać za priorytetowe i uczynić je przedmiotem natychmiastowego działania. Wśród licznych wskazań w opinii badanych pierwszoplanową potrzebą jest zapewnienie szybkiego dostępu do poradni specjalistycznych oraz do poradni i oddziałów geriatrycznych. Inne palące potrzeby wskazywane przez respondentów to: zapewnienie dostępu do podmiotów świadczących wsparcie osobom starszym, do bezpłatnej psychoterapii adresowanej do osób starszych czy też do wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego i ortopedycznego. Nietrudno zauważyć, iż zgłaszane przez respondentów potrzeby nie mają przymiotu „skomplikowanych" i są ponadto umocowane w katalogu podstawowych praw człowieka.

OPINIE BADANYCH NA TEMAT ZASPOKOJENIA POTRZEB SENIORÓW W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA

Kolejną diagnozowaną potrzebą, była potrzeba bezpieczeństwa. W tym zakresie, podobnie jak było w przypadku zdrowia, badani mieszkańcy gminy Kulesze Kościelne wskazali na liczne aktywności, które w ich opinii organy decyzyjne powinny podjąć na rzecz zaspokojenia poszczególnych potrzeb osób starszych, mieszczących się w kategorii: bezpieczeństwo. Szczególnie często **(95,5%)** wskazywaną była potrzeba **dostępu do bezpłatnych kursów samoobrony** czy też do **spotkań i bezpłatnych szkoleń dotyczących zawierania umów przez telefon oraz zakupów na pokazach (86,4% wskazań).** Niemal ¾ **(73,9%)** badanych zwróciło uwagę na konieczność zwiększenia **dostępu do telefonu zaufania**, **68,2%** za niewystarczający uznało **dostęp do szkoleń dotyczących przemocy w rodzinie** czy zdaniem **68,2%** respondentów poprawienia wymaga **wyposażenie osób starszych w odblaski zwiększające ich widoczność na drodze.** I jeszcze jedna kwestia, która zdaniem **54,5%** badanych wymaga podjęcia działań interwencyjnych. Rzecz dotyczy **wykorzystania autobusów szkolnych do przewozu osób starszych oraz zakupu busów ze środków PEFRON dla osób z niepełnosprawnością.** Na chwilę obecną potrzeba ta, w opinii respondentów nie jest zaspokojona.

Wśród analizowanych potrzeb z zakresu bezpieczeństwa znalazła się jedna, którą w opinii badanych już na ten moment można uznać za zaspokojoną w zadowalającym wymiarze. Jest nią **dostęp do spotkań i bezpłatnych szkoleń dotyczących sposobów działania oszustów, prowadzonych np. przez policję.** Takie stanowisko w tej sprawie zajęło **59,1%** badanych.

W odniesieniu do potrzeb z zakresu bezpieczeństwa, podobnie jak było to w przypadku zdrowia, poprosiliśmy badanych o wskazanie trzech najpilniejszych potrzeb. I jak się okazało, pierwsze miejsce bezapelacyjnie zajęła potrzeba, którą jest konieczność zwiększenia dostępu do bezpłatnych szkoleń zarówno tych uwrażliwiających na sposoby działania oszustów, dotyczących przemocy w rodzinie, jak też wyjaśniających kruczki prawne umów zwieranych przez telefon czy zakupów na pokazach. Na podium znalazła się również możliwość korzystania z bezpłatnych kursów samoobrony czy też wyposażenie osób starszych w odblaski zwiększające ich widoczność na drodze. Wydaje się zatem, że mieszkańcy gminy Kulesze Kościelne, dzięki zapewnieniu im możliwości podnoszenia wiedzy i kompetencji podczas adresowanych do nich szkoleń, mają szansę zwiększyć poczucie własnego bezpieczeństwa, czyli jednej z podstawowych potrzeb człowieka.

OPINIE BADANYCH NA TEMAT ZASPOKOJENIA POTRZEB SENIORÓW W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

Trzecim badanym obszarem były potrzeby w zakresie pomocy społecznej. Zapytani o stopień ich realizacji w odniesieniu do osób starszych, mieszkańcy gminy Kulesze Kościelne, wskazali, że większość z diagnozowanych obszarów, nie doczekała się ich zdaniem, stosownych działań właściwych organów, co w efekcie doprowadziło do zaspokojenia jedynie kilku potrzeb najstarszych mieszkańców gminy w tym zakresie. Pozytywną ocenę otrzymała bowiem odpowiedź: **możliwość uzyskania pomocy finansowej lub rzeczowej z Ośrodka Pomocy Społecznej**. W opinii **68,2%** badanych z gminy Kulesze Kościelne potrzebę tę można uznać za zaspokojoną. Z kolei dokładnie połowa badanych pozytywnie wypowiedziała się na temat stopnia zaspokojenia potrzeby, którą jest **dostęp do zniżek i ulg w opłatach rachunków oraz bezpłatnych leków dla osób potrzebujących** oraz **dostęp do informacji na temat funkcjonujących instytucji pomocy i świadczonych przez nie usługach.** Co z innymi potrzebami dotyczącymi pomocy społecznej?

Okazało się, że zdaniem **81,8%** respondentów, starsi wiekiem mieszkańcy gminy nie mają **możliwości korzystania z osiedlowych punktów samopomocy, 72,7%** zwróciło uwagę na **brak dostępu do wolontariatu rówieśniczego,** zaś **54,5%** wskazało, iż podjęcia stosownych działań wymaga **zwiększenie dostępu do**

bezpłatnych (lub w preferencyjnych cenach) usług opiekuńczych. Ponadto dokładnie połowa respondentów krytycznie oceniła **możliwość uzyskania dofinansowania do wypożyczenia sprzętu rehabilitacyjnego**, zaś zdaniem **45,5%** na terenie gminy Kulesze Kościelne nie jest zapewniony **bezpłatny transport dla osób mających problem z poruszaniem się.**

Co zdaniem badanych mieszkańców gminy Kulesze Kościelne, w pierwszej kolejności wymaga interwencji właściwych organów samorządowych, odpowiedzialnych za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej? Najczęściej wskazywaną była konieczność zapewnienia dostępu do bezpłatnych usług opiekuńczych oraz do zniżek i ulg w opłatach rachunków oraz bezpłatnych leków dla osób potrzebujących Równie często pojawiało się wskazanie dotyczące zwiększenia możliwości korzystania z osiedlowych punktów samopomocowych i rozwijania wolontariatu rówieśniczego. Wielu ankietowych zwracało również uwagę na potrzebę podjęcia działań na rzecz zwiększenia dofinansowania do wypożyczania sprzętu rehabilitacyjnego czy też możliwości korzystania z finansowej i rzeczowej pomocy udzielanej przez Ośrodek Pomocy Społecznej.

OPINIE BADANYCH NA TEMAT ZASPOKOJENIA POTRZEB SENIORÓW W ZAKRESIE AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ I ZAWODOWEJ

Badania dotyczące potrzeb osób starszych mieszkających na terenie poszczególnych gmin, podejmowały również temat aktywności społecznej i zawodowej. Analiza zgromadzonego materiału wskazuje, że w opinii badanych mieszkańców gminy Kulesze Kościelne, zaspokojenie potrzeb seniorów w tym zakresie, w wielu aspektach jest zadowalające i wychodzi naprzeciw oczekiwaniom seniorów i ich potrzebom. Potrzebą pozytywnie ocenioną przez **90,9%** badanych **była możliwość korzystania ze świetlic osiedlowych i wiejskich,** dalej **86,4%** wystawiło pozytywną notę dotyczącą **możliwości korzystania z oferty Klubu Seniora mającego propozycje działań również dla mężczyzn,** zaś zdaniem **72,2%** respondentów osoby starsze z gminy Kulesze Kościelne mają **możliwość korzystania z wycieczek krajoznawczych lub wczasów pobytowych w preferencyjnych cenach.** I jeszcze, dokładnie połowa badanych pozytywnie oceniła dostęp osób starszych do **aktywnego udziału w uroczystościach państwowych**.

Wśród odpowiedzi wskazujących, które z potrzeb osób starszych w zakresie aktywności społecznej i zawodowej, włodarze gminy Kulesze Kościelne powinni uczynić przedmiotem szczególnej troski i aktywności znalazły się m.in. **dostęp do kształcenia informatycznego i wykorzystania nowych technologii (72,7% wskazań), dostęp do szkoleń dostosowujących kompetencje i kwalifikacje seniorów do**

potrzeb rynku pracy i zmieniających się warunków otoczenia (59,1%), zwiększenie dostępu do oferty kulturalnej w godzinach przedpołudniowych i w preferencyjnych cenach (59,1%), wspieranie działalności lokalnych zespołów muzycznych tworzonych przez seniorów (54,5%) czy też **możliwość korzystania z lokalnych grup wsparcia (50%).** Problematyczną w jednoznacznej ocenie była dla badanych mieszkańców gminy Kulesze Kościelne kwestia **możliwości korzystania z działań międzypokoleniowych.** W opinii **45,5**% badanych jest ona zaspokojona, choć **40,9%** badanych mieszkańców gminy było przeciwnego zdania.

Zapytaliśmy również badanych, które potrzeby dotyczące aktywności społecznej i zawodowej, powinny być ich zdaniem, w pierwszej kolejności przedmiotem troski właściwych organów? Na podstawie uzyskanych odpowiedzi można zarekomendować, by władze samorządowe podjęły aktywności na rzecz zwiększenia dostępu do oferty kulturalnej w godzinach przedpołudniowych, dostępu do szkoleń podnoszących kompetencje informatyczne mieszkańców gminy oraz te ułatwiające im dostosowanie się do zmieniającej się przestrzeni społecznej. Zdaniem niektórych badanych władze gminy powinny również uwzględnić w planowym budżecie środki, na dofinansowanie wycieczek krajoznawczych lub wczasów pobytowych seniorów w preferencyjnych cenach.

OPINIE BADANYCH NA TEMAT ZASPOKOJENIA POTRZEB SENIORÓW W ZAKRESIE KOMUNIKACJI

Ostatnim z analizowanych obszarów potrzeb osób starszych były potrzeby w zakresie komunikacji. Na podstawie zgromadzonych danych można powiedzieć, że jest to płaszczyzna, która w opinii badanych mieszkańców gminy Kulesze Kościelne, wciąż nie uzyskała wystarczającej uwagi odpowiednich jednostek. Badani większość potrzeb odnoszących się do komunikacji, uznali za niezaspokojone.

Przykładowo, **90,9%** respondentów zajęło stanowisko zgodnie z którym, w gminie Kulesze Kościelne **nie jest zapewniony dostęp do informacji o sprawach ważnych dla osób starszych, np. w postaci gazety.** Identyczny odsetek respondentów krytycznie ocenił **możliwość współtworzenia przez osoby starsze cyklicznych programów w mediach.** Ponadto **68,2%** wyraziło przekonanie, że seniorzy z gminy Kulesze Kościelne nie mają dostępu **do strony internetowej dedykowanej osobom starszym,** zaś **63,6%** badanych uskarżało się na brak **dostępu do rocznego kalendarza planowanych imprez społecznych i kulturalnych.**

Niemniej, przyglądając się wynikom można też powiedzieć, iż trzy potrzeby dotyczące komunikacji, uzyskały pozytywną ocenę badanych mieszkańców gminy Kulesze Kościelne. Należały do nich: **zrozumiały i prosty język, którym osobom**

starszym przekazywane są informacje (72,7% wskazań), łatwy i szybki dostęp do informacji o sprawach ważnych dla osób starszych w postaci tablicy ogłoszeń (54,5%) oraz **przepływ informacji między seniorami a władzą samorządową i instytucjami działającymi na rzecz seniorów (54,5%).**

Podobnie jak było to w poprzednich obszarach, w odniesieniu do potrzeb z zakresu komunikacji, rozmówcy również zostali poproszeni o wskazanie trzech priorytetowych potrzeb odnoszących się do komunikacji. Na podium znalazły się przede wszystkim: dostęp do gazety zawierającej informacje ważne dla osób starszych czy też do strony internetowej im dedykowanej. Wielu badanych zwracało uwagę na konieczność zadbania o usprawnienie sposobu komunikacji między samymi seniorami, jak też między osobami starszymi a władzą samorządową i organizacjami działającymi na rzecz osób starszych. Kluczowy jest zatem dostęp do informacji, który w opinii badanych mieszkańców gminy Kulesze Kościelne, zawsze mógłby być lepszy. Wynika z powyższego, iż w opinii badanych mieszkańców, dobra jakościowo komunikacja może realnie przyczynić się do rozwiązania problemów pojawiających się w codzienności osób starszych.

I na koniec, zadaliśmy ankietowanym pytanie, na kim, ich zdaniem powinien spoczywać obowiązek zaspokojenia potrzeb osób starszych? Respondenci mogli wskazać maksymalnie trzy podmioty.

Analizując uzyskane dane można powiedzieć, że badani mieszkańcy gminy Kulesze Kościelne dostrzegają jeden organ, na którym bez żadnych wątpliwości spoczywa wspominany obowiązek. W opinii **90,9%** respondentów jest nim **samorząd powiatowy i gminny oraz inne jednostki organizacyjne.** Badani dostrzegali również inne podmioty, które mogą pomóc w tym zakresie. Należą do nich **rodzina**, na którą wskazało **81,8%** badanych, czy **Rada Seniorów** wskazana przez **40,9%** respondentów. Co więcej, **22,7%** badanych wyraziło pogląd, iż doskonale sprawdziłyby się w tym zakresie **specjalnie zatrudnione osoby, 18,2%** upatruje potencjał w **środowisku lokalnym**, **np. w sąsiadach, znajomych**, zaś **13,6%** było zdania, iż zaspokojeniem potrzeb osób starszych powinny zająć się **organizacje pozarządowe.**

Na podstawie opisanych wyników badań przeprowadzonych wśród mieszkańców gminy Kulesze Kościelne, z pełnym przekonaniem można uznać, że wiele potrzeb osób starszych mieszkających na jej terenie, wciąż nie uzyskało wystarczającej uwagi władz samorządowych i nie zostało zaspokojonych. Badani wskazywali, które wymiary wymagają podjęcia stosownych interwencji, celem poprawienia komfortu życia najstarszych mieszkańców gminy. Zadanie to w opinii respondentów spoczywa na barkach wielu podmiotów. Mądre połączenie przede wszystkim zasobów samorządowych, dalej rodzinnych, i tych tworzonych przez

specjalnie zatrudnione osoby, może stanowić skuteczną receptę na liczne wyzwania generowane postępującym procesem starzenia się ludności gminy Kulesze Kościelne.